

การศึกษาผลสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล ในจังหวัดกาฬสินธุ์

A Study of Achievement in the Administration of Child Development Centers Affiliated With Municipalities in Kalasin Province

ทองสา คำสุเรศ¹, ดร.ธีระ ภูติ², ดร.อมร มะลาศรี³

Thongsa Khamsumet¹, Dr. Theera Phudee², Dr. Amorn Malasri³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ และ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ใช้ประชากรเป็นหน่วยในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 68 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 199 คนและครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 204 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอผลการวิเคราะห์ในรูปตารางและการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า ผลสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า 1) ควรจัดตั้งเวทีประชาคม นำเสนอข้อคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสภาท้องถิ่น 2) ควรสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองและชุมชน 3) สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอกับจำนวนเด็ก 4) ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่างๆ และตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียน 5) ควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 6) ควรพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้

คำสำคัญ : ผลสำเร็จการบริหาร, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

² อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

³ อาจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

Abstract

This research aimed to study (1) achievements in the administration of child development centers affiliated with municipalities in Kalasin province and (2) suggestions for developing the administration of child development centers affiliated with municipalities in Kalasin province. The population consisted of 68 directors of education division, 199 chairpersons of child development centers, and 204 teachers. The instrument was a rating scale questionnaire. Statistics used in data analysis were mean and standard deviation. The results of data analysis were presented in the form of tables and the descriptive method.

The results of this research revealed that overall, the achievement in administration of child development centers affiliated with municipalities in Kalasin province was at the high level. With regard to suggestions for further developing the administration of child development centers, the following was considered: (1) organize a people forum and elicit the opinions of persons involved with the original organization and local councils; (2) construct a good relationship between the centers, guardians and communities; (3) the location of a child development center should be appropriate and the centers should have sufficient equipment for young children; (4) organize activities that promote the development in various aspects of young children, corresponds to their interest, and promote creative thinking, (5) organize an ongoing public relations program that helps the community learn about the administration of a center, and (6) develop a child development center as a place for exchanging knowledge.

Keywords : Achievement in Administration, Child Development Center

บทนำ

เด็กเป็นทรัพยากรที่ทรงคุณค่าและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติ การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีสาระที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระบุเอาไว้ส่วนที่ 8 สิทธิและเสรีภาพทางการศึกษา ใน 3 มาตรา คือ มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับการสนับสนุนจากรัฐเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น มาตรา 50 บุคคลย่อมมีเสรีภาพในทางวิชาการ การศึกษาอบรม การเรียนการสอน การวิจัยและการเผยแพร่งานวิจัยตามหลักวิชาการ ย่อมได้รับการคุ้มครอง ทั้งนี้เท่าที่ไม่ขัดต่อหน้าที่ของพลเมืองหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน และมาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีสิทธิที่จัดการศึกษา อบรมและการฝึกอบรมตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่นนั้น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา อบรมของรัฐ โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับมาตรฐานและระบบการศึกษาของชาติ การจัดการศึกษาอบรมภายในท้องถิ่น ตามวรรคสอง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องคำนึงถึงการบำรุงรักษาศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นด้วย (สุชาติ สมสวนจิต, 2547 : 1)

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พุทธศักราช 2496 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายอำนาจการปกครองให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีโอกาสรู้การแก้ไขปัญหาและการตอบสนองความต้องการของตนเอง โดยการเข้าไปมีบทบาทหรือมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครอง เทศบาลมีภารกิจและหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดไว้หลายประการ ส่วนที่เกี่ยวกับเด็กได้กำหนดไว้ให้มีหน้าที่ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการ การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ซึ่งบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (10) โดยหน้าที่ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดการถ่ายโอนงานที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็ก คือ ด้านงานส่งเสริมคุณภาพชีวิต งานสวัสดิการสังคม (การสังคมสงเคราะห์ พัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา ผู้ด้อยโอกาส) กระทรวงมหาดไทยกำหนดการถ่ายโอนงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดประเภทของกลุ่มงานนี้เป็นหน้าที่ที่ต้องทำและทุกเทศบาลต้องดำเนินการ โดยเทศบาลจะได้รับงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกกิจกรรม ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 ประกอบด้วย ค่าอาหารเสริม (นม) ค่าอาหารกลางวัน ค่าตอบแทนผู้ดูแลเด็ก เงินประกันสังคม และค่าวัสดุการศึกษา (อัตราเดขวราหยา, 2548 : 2-3) ซึ่งโครงการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนของหน่วยงานต่างๆ มีจุดประสงค์คล้ายคลึงกันคือ ต้องการพัฒนาเด็กทางร่างกายและจิตใจให้มีความเจริญเติบโตตามวัย เพื่อเตรียมเด็กให้พร้อมสำหรับการเข้าเรียนภาคบังคับและให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองโดยผ่านเด็ก และกิจกรรมที่จัดในสถานเลี้ยงเด็กมีความแตกต่างกันไปบ้างซึ่งขึ้นอยู่กับลักษณะของหน่วยงาน

การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พุทธศักราช 2542 ซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกประเภทรับผิดชอบการจัดบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดการศึกษาด้วย และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 41 ได้บัญญัติให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาระดับใดก็ได้ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการของประชาชนให้ท้องถิ่นนั้นๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติการจัดการศึกษา ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีภารกิจหน้าที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาเด็กตามระเบียบกฎหมายที่กล่าวมาแล้วนั้น ซึ่งปัจจุบันเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทั้งสิ้น 207 แห่ง ใน 18 อำเภอ โดยเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีความแตกต่างกัน ทั้งในด้านศักยภาพบุคลากรและงบประมาณ จึงประสบปัญหาต่างๆ หลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาด้านการดำเนินงานการบริหาร

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการประเมินผลสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์

เพื่อนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวในการยกระดับคุณภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลและเป็นข้อมูลสารสนเทศให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปปรับใช้ในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลที่ตนสังกัดต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

วิธีวิจัย และการวางแผนการทดลองทางสถิติ

ประชากร ได้แก่ บุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวนทั้งสิ้น 471 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 68 คน หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 199 คน และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 204 คน (สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์, 2555 : 13)

การเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองและมอบหมายให้ผู้ดูแลศูนย์แต่ละศูนย์ดำเนินการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมคืนภายใน 4 สัปดาห์ ได้รับแบบสอบถามคืนทั้งหมด 417 ชุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับความสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนา การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็น และนำเสนอด้วยการพรรณนาความ

ผลการศึกษา

พบว่า

1. ผลสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน และด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมาก ไปน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ การจัดตั้งเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การนำเรื่องที่เป็นประเด็นในการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น และการพิจารณาเสนอแผนงาน โครงการงบประมาณในการส่งเสริม พัฒนาศูนย์ฯ ตามหลักวิชาการ และแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ด้านบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรกได้แก่ บุคลากรสามารถประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองชุมชน มีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างเพียงพอและบุคลากรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์และคุณลักษณะตามวัย

1.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายข้อ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีความแข็งแรงอยู่ในสภาพการใช้งานได้ดี และมีความปลอดภัยพื้นที่รับประทานอาหารมีความสะอาดเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้โดยสะดวก มีแสงสว่างพอเหมาะ มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนเด็ก สถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัวแยกห่างจากบริเวณพื้นที่สำหรับเด็กพอสมควร และมีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้างเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่างๆ ที่ถูกสุขลักษณะ และบริเวณพื้นที่สำหรับการนอนมีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างมีความเหมาะสม

1.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมองตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน เด็กปฐมวัยสนใจร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ และเด็กปฐมวัยมีความรู้ในเรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้องธรรมชาติ สิ่งต่างๆ รอบตัว มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก

1.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อเรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง เทศบาลสามารถให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการพัฒนาการต่างๆ ของเด็ก และเทศบาลสามารถให้การบริการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นผู้ทำหน้าที่บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยอยู่ในความดูแลของเทศบาล

1.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ งานพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการส่งแผนงานให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้นสังกัดพิจารณาเห็นชอบ และจัดทำแผนงาน ปฏิทินงาน แนวทางการปฏิบัติงาน ตามกำหนดการ

2. ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลใน จังหวัดกาพหิสนัฏ พบว่า

2.1 ด้านการบริหารจัดการ ควรจัดตั้งเวทีประชาคม เพื่อสำรวจความต้องการ ของชุมชนในการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกครั้ง นำเสนอข้อคิดเห็นของผู้มีส่วน เกี่ยวข้องกับการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อหน่วยงานต้นสังกัดและสภาท้องถิ่น การเสนอแผนงานหรือโครงการตลอดจนงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ฯ ต้องเป็นไปตามหลักวิชาการและสอดคล้องกับแผนพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ ให้เด็กเล็กต้องทำ อย่างมีศักยภาพ สนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 ด้านบุคลากร โครงสร้างการบริหารจัดการต้องเอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ การจัดการศึกษาของเทศบาล บุคลากรต้องสามารถสร้างสัมพันธ์อันดีระหว่างศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ชุมชน

2.3 ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องไม่มีหลุมหรือบ่อที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคารอย่าง เด็ดขาด บริเวณพื้นที่รับประทานอาหารต้องมีความสะอาด อากาศถ่ายเทได้สะดวก มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนเด็ก สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็ก เล็กมีความเหมาะสม ไม่ไกลชุมชน เดินทางมาได้สะดวกรวดเร็ว บริเวณพื้นที่สำหรับ การนอน มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดภัย ไม่มียุง แมลงวัน หรือเสียงรบกวน

2.4 ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องจัด กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางด้านต่างๆ ของเด็ก รวมทั้งตอบสนองความสนใจและ ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียนเด็กปฐมวัย มีความสนใจและร่วมกิจกรรม

ด้านดนตรีและการแสดงที่ศูนย์พัฒนาเด็กจัดขึ้น เด็กมีความรู้ในเรื่องตนเอง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ธรรมชาติและสิ่งต่างๆ รอบตัวเด็กอยู่ในระดับที่น่าพอใจ

2.5 ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีส่วนร่วมในการประเมินผลในการพัฒนาพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็น ผู้นำที่บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยอยู่ภายใต้ ความดูแลของเทศบาล

2.6 ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องมีการดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย ต้องเสริมสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สรุปผลและการอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจ ผู้วิจัยนำอภิปรายผล ดังนี้

1. การศึกษาผลสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนา เด็กเล็กของเทศบาล ในจังหวัดกาฬสินธุ์ครั้งนี้ดำเนินการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ตามกรอบมาตรฐานดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553 ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ผลสำเร็จการบริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับศราวุธ สังกะเพศ (2544 : 82-85) ที่ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี๊ยะ อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาพรวมอยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากผู้บริหารในระดับกรม จังหวัด อำเภอ ได้มอบหมายนโยบาย แผนงานที่ชัดเจนให้ถือปฏิบัติและมีการติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนได้พยายามจัดสรรงบประมาณ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างต่อเนื่อง เห็นได้จากการที่ได้แต่งตั้งคณะผู้ตรวจติดตามการดำเนิน

งานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับกรม คือ ผู้ตรวจราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้เดินทางมาตรวจศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดเชียงใหม่ปีละหนึ่งครั้ง และในระดับจังหวัดได้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจติดตามในระดับจังหวัดออกติดตามประเมินผลเป็นเขตพื้นที่ โดยแต่งตั้งจากข้าราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ตำแหน่งท้องถิ่นอำเภอผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านการศึกษาในพื้นที่และตัวแทนจากผู้บริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เล็ก และสอดคล้องกับสิริขสา วงศ์ประทุม (2553 : 122-123) ที่ได้ศึกษาการประเมินประสิทธิภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนแดง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนแดง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม โดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้นด้านอาคารสถานที่สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง

2. ข้อเสนอแนะการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานการดำเนินงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ สรุปได้ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการควรมีการจัดตั้งเวทีประชาคมเพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พิจารณาเสนอแผนงานและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามหลักวิชาการ ด้านบุคลากร ควรจัดให้มีการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาของเทศบาล บุคลากรสามารถประสานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครองชุมชน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย พบว่าศูนย์พัฒนาเด็กไม่ควรมีหลุม หรือบ่อน้ำที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กต้องมีความแข็งแรงอยู่ในสภาพการใช้งานได้ดี มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับจำนวนเด็กด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการทางสมองตอบสนองความสนใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน ได้รับการเสนอแนะว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรดำเนิน

การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางการพัฒนาเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับระเบียบ จันทรชมภู (2551:102-104) ที่ได้ศึกษาการประเมิน การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 พบว่า ข้อเสนอแนะด้านการพัฒนา การบริหารงานวิชาการ ควรมีการส่งเสริมการอบรมและให้ความรู้เกี่ยวกับการทำ ผลงานทางวิชาการ ควรมีการจัดอบรมเกี่ยวกับการทำสื่อการเรียนการสอน และ ศึกษาดูงาน ด้านการบริหารงานงบประมาณ ควรมีการจัดสรรงบประมาณที่เพียงพอ และเหมาะสมกับโครงการ ด้านการบริหารงานบุคคล ควรมีการมอบหมายและแต่งตั้ง ภาระงานที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ควรมีการส่งเสริมให้ได้รับความก้าวหน้า เพื่อขวัญและกำลังใจของผู้ปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรมีการส่งเสริม ความสัมพันธ์ของโรงเรียนกับชุมชน มีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรและควรมี การประชาสัมพันธ์งานของสถานศึกษา ผลการวิจัยของ วีรยา จันทรา (2551 : 89-93) ที่ได้ศึกษาการประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลจังหวัด อุบลราชธานี ซึ่งการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาในสังกัดเทศบาล จังหวัด อุบลราชธานี ในภาพรวมและรายด้านทั้ง 7 ด้าน คือ ด้านการเตรียมความพร้อมของ สถานศึกษา ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการกำหนดแผนการบริหาร หลักสูตรสถานศึกษา ด้านการดำเนินการใช้หลักสูตร ด้านการนิเทศกำกับ ติดตาม และประเมินผล ด้านสรุปผลการดำเนินการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา และด้าน การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีผล การประเมินผ่านเกณฑ์ทุกด้าน ข้อเสนอแนะแก้ไข คือ ควรจัดอบรมให้ความรู้ แก่คณะผู้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาทุกคน ครูผู้สอนควรเน้นการฝึกฝนทักษะให้ แก่นักเรียนในภาคปฏิบัติมากขึ้น สถานศึกษาต้องลดกิจกรรมบางอย่างลงเพื่อให้ การดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นไปตามแผน และควรมีการนิเทศ กำกับติดตามและ ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผลสำเร็จการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในครั้งนี้ มาจากการวางแผนและเตรียมพร้อมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้ง 6 ด้าน หน่วยงานหรือองค์กรอื่นที่มีลักษณะเดียวกันที่สนใจสามารถนำประเด็นคำถามในแต่ละด้านไปปรับใช้ให้เหมาะสมได้

1.2 การบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาลในจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามมาตรฐาน การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมมีผลสำเร็จ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีบางประเด็น คำถามในบางด้านของมาตรฐานการดำเนินงานที่อยู่ในระดับปานกลาง จึงควรได้รับการแก้ไขปรับปรุง

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือของมาตรฐานการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ทำให้ผู้ปกครองเด็กมีความต้องการที่จะส่งลูกของตนเอง เข้าเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น หลักสูตรการเรียน การสอนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตารางกิจกรรมในแต่ละวัน การฝึกฝนทักษะด้าน ต่างๆ ของเด็ก การวัดและประเมินพัฒนาการของเด็กและการจัดสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเชิงเปรียบเทียบ ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของรัฐและของเอกชน

2.3 ควรมีการศึกษาแรงจูงใจของกลุ่มตัวอย่างเชิงเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม ผู้ปกครองเด็กที่ส่งลูกเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของรัฐและกลุ่มผู้ปกครองเด็กที่ ส่งลูกเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- ระเบียบ จันทร์ชมภู. (2551). การประเมินการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็น
พื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์
เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา) มหาสารคาม : มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.
- วีรยา จันทรา. (2551). การประเมินการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาใน
สังกัดเทศบาลจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (บริหารการศึกษา)
อุบลราชธานี : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ศราวุธ สังกะเพศ. (2544). การประเมินประสิทธิผลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสบเตี้ย อำเภोजอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. รายงาน
การศึกษาค้นคว้าอิสระ รป.ม. (การเมืองการปกครอง) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.
- สิรัชชา วงศ์ประทุม. (2553). การประเมินประสิทธิผลการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนแดง อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม.
รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ) มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุชาดา สมสวนจิต. (2547). ปัญหาและอุปสรรคและปัจจัยในการดำเนินงานศูนย์
พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลพิมาย จังหวัดนครราชสีมา.
รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ รป.ม. (นโยบายสาธารณะ) มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานท้องถิ่นจังหวัดกาฬสินธุ์. (2555). ข้อมูลสารสนเทศ ปีการศึกษา 2555.
กาฬสินธุ์ : สำนักงานท้องถิ่น จังหวัดกาฬสินธุ์.
- อัครเดช วรหาญ. (2548). ความสามารถในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ
องค์การบริหารส่วนตำบลสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่. รายงานการศึกษาค้นคว้า
อิสระ รป.ม. (การเมืองการปกครอง) เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.